

A BIZOTTSÁG ÉRTELMEZŐ KÖZLEMÉNYE

a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek által nem, vagy csak részben szabályozott közbeszerzési eljárásokra alkalmazandó közösségi jogról

(2006/C 179/02)

BEVEZETÉS

Az Európai Közösség nemrég fogadott el új irányelveket ⁽¹⁾ az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítéléséről. Ezek részletes szabályokat határoznak meg az uniós szintű versenytárgyalási eljárásokra.

Mindazonáltal a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek nem alkalmazhatóak valamennyi közbeszerzési szerződésre. Számos szerződést nem vagy csak részben szabályoznak, mint például:

- a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek ⁽²⁾ alkalmazásához megállapított értékhatár alatti szerződések;
- a 2004/18/EK irányelv IIB. mellékletében és a 2004/17/EK irányelv XVIIIB. mellékletében felsorolt, és az ezen irányelvek alkalmazási értékhatárát túllépő szolgáltatási szerződéseket.

Ezek a szerződések jelentős lehetőséget jelentenek a belső piaci vállalkozások, különösen a KKV-k és az induló vállalkozások számára. A nyílt és versenyszemléletű közbeszerzési módok egyúttal abban is segítik a közigazgatást, hogy az ilyen szerződések esetében a lehetséges ajánlattevők szélesebb körének keltsék fel az érdeklődését, valamint jobb ajánlatokat kapjanak. A több tagállamban felmerült költségvetési problémák tükrében különösen fontos a közpénzek leghatékonyabb felhasználásának a biztosítása. Arról se feledkezzünk meg, hogy az átlátható közbeszerzési eljárások bizonyítottan védelmet nyújtanak a korrupció és a protekcionizmus ellen.

Ennek ellenére az ilyen szerződéseket még mindig számos esetben ítélik oda közvetlenül, versenytárgyalási eljárás nélkül a helyi szolgáltatóknak. Az Európai Bíróság (EB) esetjogában megerősítette, hogy az EK-Szerződés belső piacra vonatkozó szabályait a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek hatálya alá nem tartozó szerződésekre is alkalmazni kell. A tagállamok és az érdekelt felek számos esetben kértek iránymutatást a Bizottságtól arra vonatkozóan, hogy hogyan alkalmazzák az ebből az esetjogból következő alapelveket.

Ezen értelmező közlemény tárgyát a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek ⁽³⁾ által nem vagy csak részben szabályozott szerződések fent említett két csoportja képezi. A Bizottság tisztázza az EB esetjogára vonatkozó felfogását, valamint olyan bevált megoldásokat javasol, amelyek segítségével a tagállamok teljes mértékben ki tudják használni a belső piacból származó előnyöket. Ez a közlemény nem hoz létre új jogszabályt. Mindazonáltal nem szabad megelégedni arról, hogy a közösségi jog értelmezése végső soron az Európai Bíróság feladata.

1. JOGI HÁTTÉR**1.1. Az EK-Szerződés szabályai és alapelvei**

A tagállamok ajánlatkérői ⁽⁴⁾ kötelesek megfelelni az **EK-Szerződés szabályainak és alapelveinek**, valahányszor a Szerződés hatálya alá tartozó közbeszerzési szerződést kötnek. Ezen alapelvek közé tartozik az **árak szabad mozgása** (az EK-Szerződés 28. cikke), a **letelepedés szabadsága** (43. cikk), a **szolgáltatásnyújtás szabadsága** (49. cikk), a **megkülönböztetés-mentesség, az egyenlő bánásmód, az átláthatóság, az arányosság és a kölcsönös elismerés** elve.

⁽¹⁾ A 2004/18/EK irányelv (HL L 134., 2004.4.30., 114. o.) és a 2004/17/EK irányelv (HL L 134., 2004.4.30., 1. o.) – „a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek”.

⁽²⁾ Az értékhatárokat a 2004/18/EK irányelv 7. cikke és a 2004/17/EK irányelv 16. cikke határozza meg.

⁽³⁾ Az irányelvek által nem vagy csak részben szabályozott szerződések harmadik csoportját a koncessziós szerződések jelentik. Szolgáltatási koncessziók tekintetében lásd a 2004/18/EK irányelv 17. cikkét és a 2004/17/EK irányelv 18. cikkét, az építési koncesszió tekintetében pedig a 2004/18/EK irányelv 56–65. cikkét és a 2004/17/EK irányelv 18. cikkét. Ezeket ez a közlemény nem tárgyalja, mivel a magán- és közszféra közötti partnerségekről (PPP) szóló zöld könyvet követő intézkedések körébe tartoznak.

⁽⁴⁾ E közleményben az „ajánlatkérő” kifejezés magában foglalja mind a 2004/18/EK irányelv 1. cikkének (9) bekezdése értelmében vett ajánlatkérő szervezetet, mind a 2004/17/EK irányelv 2. cikke értelmében vett ajánlatkérőket.

1.2. A szerződések odaítélésének alapvető követelményei

Az Európai Bíróság kidolgozta a **szerződések odaítélésének alapvető követelményeit**, amelyek **közvetlenül az EK-Szerződés szabályaiból és alapelveiből erednek**. Az egyenlő bánásmód és az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalma maga után vonja az **átláthatóság követelményét**, amely az esetjog ⁽¹⁾ szerint „**azt jelenti, hogy valamennyi potenciális ajánlattevő érdekében megfelelő mértékű nyilvánosságot kell biztosítani, amely lehetővé teszi a szolgáltatási piac verseny előtt történő megnyitását, és az eljárások pártatlanságának ellenőrzését**” ⁽²⁾.

E szabályok vonatkoznak a szolgáltatási koncessziók odaítélésére, az értékhatár alatti szerződésekre ⁽³⁾, valamint a 2004/18/EK irányelv IIB. mellékletében, valamint a 2004/17/EK irányelv XVIIIB. mellékletében felsorolt szolgáltatásnyújtási szerződésekre is az ezen irányelvekben ⁽⁴⁾ nem taglalt kérdések tekintetében. Az EB kifejezetten rögzítette, hogy **„bár egyes szerződések nem tartoznak a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó közösségi irányelvek hatálya alá, az ilyen szerződéseket kötő ajánlatkérők ennek ellenére kötelesek megfelelni a Szerződés alapvető szabályainak”** ⁽⁵⁾.

1.3. Jelentőség a belső piac szempontjából

Az EK-Szerződésből eredő alapvető követelményeket csak az olyan szerződés-odaítélésekre kell alkalmazni, amelyek kellő összefüggésben vannak a belső piac működésével. E tekintetben az EB megítélése szerint egyes esetekben elképzelhető, hogy valamely közbeszerzési szerződéshez, olyan **„különleges körülményekre tekintettel, mint például az adott szerződés rendkívül csekély gazdasági jelentősége”, nem fűződik más tagállambeli gazdasági szereplőknek érdeke**. Ez esetben „**az érintett alapvető szabadságokra gyakorolt hatásokat túlságosan esetlegesnek és túlságosan közvetettnek**” kell tekinteni az elsődleges közösségi jogból ⁽⁶⁾ származó követelmények alkalmazásának biztosításához.

Az egyes ajánlatkérők felelőssége annak eldöntése, hogy a tervezett közbeszerzési eljárás **esetlegesen felkeltheti-e más tagállambeli gazdasági szereplők érdeklődését**. A Bizottság véleménye szerint a döntésnek az adott **közbeszerzési eljárás egyedi körülményeinek értékelésén** kell alapulnia, mint például a szerződés tárgya, becsült értéke, az érintett ágazat sajátosságai (a piac mérete és szerkezete, kereskedelmi gyakorlat stb.) és a teljesítés helyének földrajzi elhelyezkedése.

Amennyiben az ajánlatkérő arra a következtetésre jut, hogy az érintett szerződés jelentős a belső piac szempontjából, a szerződést a közösségi jogból származó alapvető követelményekkel összhangban kell odaítélni.

Amennyiben a Bizottság a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek hatálya alá nem tartozó közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatban az alapvető követelmények esetleges megszegéséről szerez tudomást, **meg fogja vizsgálni azok jelentőségét a belső piac szempontjából, az egyes esetek egyedi körülményei fényében**. A Bizottság az EK-Szerződés 226. cikke szerinti jogsértési eljárást csak azokban az esetekben fog indítani, amikor az – **tekintettel a jogsértés súlyosságára és annak a belső piacra gyakorolt hatására – helyénvalónak** tűnik.

2. A BELSŐ PIAC SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS SZERZŐDÉSEK ODAÍTÉLÉSÉNEK ALAPVETŐ KÖVETELMÉNYEI

2.1. Meghirdetés

2.1.1. A megfelelő mértékű nyilvánosság biztosításának kötelessége

Az EB ⁽⁷⁾ szerint az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetés-mentesség elve maga után vonja az **átláthatóság követelményét**, ami azt jelenti, hogy minden potenciális ajánlattevő érdekében **megfelelő mértékű nyilvánosságot kell biztosítani, amely lehetővé teszi a piac verseny előtt történő megnyitását**.

Az átláthatóság követelménye megkívánja, hogy a más tagállambeli vállalkozások hozzáférjenek a szerződésre vonatkozó megfelelő információkhoz annak odaítélése előtt, hogy adott esetben kifejezhessék érdekeltségüket a szerződés elnyerésében ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ C-324/98 sz. *Telaustria* ügy [2000] EBHT I-10745. o., 62. bekezdés, C-231/03. sz. *Coname* ügyben 2005.7.21-én hozott ítélet, 16–19. bekezdés, valamint a C-458/03 sz. *Parking Brixen* ügyben 2005.10.13-án hozott ítélet, 49. bekezdés.

⁽²⁾ *Telaustria* ügy, 62. bekezdés, és *Parking Brixen* ügy, 49. bekezdés (kiemelés a szerzőtől).

⁽³⁾ Lásd C-59/00. sz. *Bent Moustén Vestergaard* ügy [2001] EBHT I-9505.o., 20. bekezdés, C-264/03. sz. *Bizottság kontra Franciaország* ügyben 2005.10.20-én hozott ítélet, 32. és 33. bekezdés

⁽⁴⁾ C-234/03 sz. *Contse* ügyben 2005.10.27-én hozott ítélet, 47–49. bekezdés. A közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek csak kevés rendelkezést tartalmaznak e szerződésekre vonatkozóan, lásd 2004/18/EK irányelv 21. cikke és 2004/17/EK irányelv 32. cikke.

⁽⁵⁾ *Bent Moustén Vestergaard* ügy, 20. bekezdés (kiemelés a szerzőtől).

⁽⁶⁾ *Coname* ügy, 20. bekezdés (kiemelés a szerzőtől).

⁽⁷⁾ *Telaustria* ügy, 62. bekezdés és *Parking Brixen* ügy, 49. bekezdés

⁽⁸⁾ *Coname* ügy, 21. bekezdés

A Bizottság úgy véli, hogy az a gyakorlat, amely során bizonyos számú lehetséges ajánlattevővel felveszik a kapcsolatot, nem elégséges e tekintetben, még akkor sem, ha az ajánlatkérő más tagállambeli vállalkozásokat is bevon ebbe a körbe, vagy megpróbálja valamennyi lehetséges ajánlattevőt elérni. E szelektív megközelítés esetében nem zárható ki a más tagállambeli lehetséges ajánlattevőkkel, – különösen a piacra újonnan belépőkkel – szembeni hátrányos megkülönböztetés. Ugyanez vonatkozik a „passzív” meghirdetés valamennyi formájára, amikor az ajánlatkérő nem teszi aktívan közzé a felhívást, hanem csupán azon pályázók információkérésére válaszol, akik saját kezdeményezés révén szereztek tudomást a tervezett közbeszerzési eljárásról. A médiajelentések, parlamenti vagy politikai viták vagy egyéb események, mint például kongresszusok információforrásként történő egyszerű megjelölése szintén nem minősül megfelelő mértékű nyilvánosságra hozatalnak.

Ezért az EB által meghatározott követelményeknek való megfelelés egyetlen módja, ha a **szerződést annak odaítélése előtt megfelelő mértékben hozzáférhető hirdetményben közzéteszik**. Az ajánlatkérőnek a hirdetményt annak érdekében kell közzétennie, hogy megnyissa a szerződés odaítélését a verseny előtt.

2.1.2. A meghirdetés módja

Az ajánlatkérő felel a szerződés meghirdetése szempontjából legmegfelelőbb médium kiválasztásáért. A döntés során figyelembe kell venni a **szerződés jelentőségét a belső piac szempontjából**, különös tekintettel annak tárgyára és értékére, valamint az érintett ágazat bevett gyakorlatára.

Minél nagyobb érdeke fűződhet a más tagállambeli lehetséges ajánlattevőknek a szerződéshez, annál szélesebb körben kell azt meghirdetni. Különösen a 2004/18/EK irányelv IIB. mellékletében és a 2004/17/EK irányelv XVIIIB. mellékletében felsorolt, és az ezen irányelvek alkalmazási értékhatárát meghaladó szolgáltatásnyújtási szerződések esetében a megfelelő mértékű átláthatóság eléréséhez általában széles terjesztési körű médiumban való közzétételre van szükség.

A közzététel megfelelő és széles körben alkalmazott módszerei közé tartoznak az alábbiak:

– Internet

A világháló széles elérhetősége és könnyű használata sokkal jobban hozzáférhetővé teszi az internetes oldalakon közzétett közbeszerzési felhívásokat, különösen a más tagállambeli vállalkozások és a kis értékű szerződések iránt érdeklődő KKV-k számára. Az Internet a közbeszerzési szerződések meghirdetéséhez számos alternatívát biztosít.

Az **ajánlatkérők saját honlapján** történő közzététel rugalmas és költséghatékony. A megjelenítésnek biztosítania kell, hogy a lehetséges ajánlattevő könnyen jusson az információ birtokába. Az ajánlatkérők mérlegelhetik ezenfelül, hogy a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek által nem szabályozott jövőbeli szerződésekről internetes **beszerzési profiljuk** részeként közöljenek adatokat ⁽¹⁾.

A kifejezetten a szerződések közzétételére létrehozott **internetes portálok** nagyobb láthatóságot biztosítanak és összetettebb kereséseket is lehetővé tesznek. Ebben a tekintetben bevált megoldás, hogy a kis értékű szerződésekre a felhívásokat tartalmazó, címjegyzékkel ellátott és hírlevélre történő feliratkozást lehetővé tevő, külön fórumot hoznak létre, amely az átláthatóság és a hatékonyság növelése érdekében teljes mértékben kihasználja az Internet nyújtotta lehetőségeket ⁽²⁾.

– Nemzeti közlönyök, közbeszerzési felhívásokra szakosodott nemzeti lapok, országos vagy regionális terjesztésű újságok és szakkiadványok

– Helyi média

Az ajánlatkérők igénybe vehetik a helyi közzététel eszközeit, például a helyi újságokat, önkormányzati közlönyt vagy akár a hirdetőtáblákat is. Mindazonáltal ezen eszközök kizárólag a helyi közzétételt biztosítják, ami speciális esetekben lehet megfelelő, például nagyon kis szerződések esetében, amelyeknek csak helyi piacuk van.

– Az Európai Unió Hivatalos Lapja/TED (ajánlati felhívások elektronikus napilapja)

A Hivatalos Lapban való közzététel nem kötelező, de előnyös lehetőség lehet, különösen nagy volumenű szerződések esetében.

⁽¹⁾ Lásd a 2004/18/EK irányelv VIII. melléklete és a 2004/17/EK irányelv XX. mellékletét.

⁽²⁾ Lásd például az Egyesült Királyságban nemrég létrehozott és a kisebb értékű szerződésekre vonatkozó hirdetményekről szóló portált: www.supply2.gov.uk

2.1.3. A hirdetmény tartalma

Az EB kifejezetten kimondta, hogy az átláthatósági követelmény nem szükségszerűen vonja maga után a hivatalos ajánlati felhívás közzétételének kötelezettségét ⁽¹⁾. A hirdetmény ezért az **odaítélendő szerződés legfontosabb részleteinek és az odaítélés módjának rövid leírására** és az ajánlatkérővel való kapcsolat-felvételre vonatkozó felhívásra is korlátozódhat. Szükség esetén ez kiegészíthető az Interneten hozzáférhető vagy az ajánlatkérőtől kérésre beszerezhető pótlólagos információval.

A felhívásnak és bármely további dokumentációnak mindazon információkat tartalmaznia kell, amelyre egy másik tagállambeli vállalkozásnak **várhatóan szüksége van annak eldöntéséhez**, hogy ki kívánja-e fejezni részvételi szándékát.

Az alábbi 2.2.2. pontban említettek szerint az ajánlatkérő korlátozhatja az ajánlattételre felkért pályázók számát. Ebben az esetben az ajánlatkérőnek megfelelő tájékoztatással kell szolgálnia azon eljárás minden fontos részletéről, amely alapján a pályázók előzetes kiválasztására sor kerül.

2.1.4. Hirdetmény előzetes közzététele nélküli eljárások

A közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek meghatározott kivételeket tartalmaznak, amelyek bizonyos körülmények között lehetővé teszik a hirdetmény előzetes közzététele nélküli eljárást ⁽²⁾. A legfontosabb esetek előre nem látható eseményekből eredő **rendkívül sürgős** helyzetekre vonatkoznak, illetve olyan szerződésekre, amelyeket technikai, művészeti, vagy kizárólagos jogok védelméhez kapcsolódó okokból **csak egy adott gazdasági szereplő teljesíthet**.

A Bizottság véleménye szerint a vonatkozó kivételek alkalmazhatók az irányelvek által nem szabályozott szerződések odaítélésére. Ezért az ajánlatkérők hirdetmény előzetes közzététele nélkül is odaíthatnak ilyen szerződéseket, feltéve, hogy azok teljesítik az irányelvekben a kivételek alkalmazására előírt feltételek valamelyikét ⁽³⁾.

2.2. A szerződés odaítélése

2.2.1. Alapelvek

Az EB-nek a *Telaustria* esetben hozott ítélete szerint az átláthatóság követelménye azt jelenti, hogy valamennyi potenciális ajánlattevő érdekében megfelelő mértékű nyilvánosságot kell biztosítani, amely lehetővé teszi a piac verseny előtt történő megnyitását és az **eljárások pártatlanságának** ellenőrzését. Az átlátható közzététel biztosításának követelményéből szükségszerűen következik a tisztességes és pártatlan közbeszerzési eljárás garantálása.

Ebből kifolyólag az odaítélés az **EK-Szerződés szabályaival és alapelveivel** összhangban kell, hogy történjen annak érdekében, hogy a szerződésben érdekelt minden gazdasági szereplőre tisztességes versenyfeltételek vonatkozzanak ⁽⁴⁾. Ez a gyakorlatban az alábbiak betartásával érhető el a legjobban:

– A szerződés tárgyának megkülönböztetés-mentes leírása

A termék vagy szolgáltatás megkövetelt jellemzőinek leírása nem hivatkozhat meghatározott márkára vagy forrásra, illetve adott eljárásra, vagy védjegyre, szabadalomra, típusra, vagy meghatározott származásra vagy gyártási folyamatra, kivéve, ha a szerződés tárgya indokolja az ilyen hivatkozást és azt a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés kíséri ⁽⁵⁾. A teljesítmény és a rendeltetés általánosabb leírása minden esetben előnyben részesítendő.

⁽¹⁾ Coname ügy, 21. bekezdés

⁽²⁾ A 2004/18/EK irányelv 31. cikke és a 2004/17/EK irányelv 40. cikkének (3) bekezdése.

⁽³⁾ Lásd Jacobs főtanácsnoknak a C-525/03. sz. Bizottság kontra Olaszország ügyre vonatkozó véleményét, 46–48. bekezdés.

⁽⁴⁾ Lásd a C-470/99 sz. *Universale-Bau AG* ügy, [2002] EBHT I-11617. o., 93. bekezdését

⁽⁵⁾ Lásd a *Bent Moustén Vestergaard* ügy, 21–24. bekezdését, valamint a Bizottság értelmező közleményét az áruk más tagállamok piacaihoz való hozzáféréseinek megkönnyítéséről, HL C 265., 2003.11.4., 2. o. Amennyiben a 2004/18/EK irányelv IIB. mellékletében és a 2004/17/EK irányelv XVIIIB. mellékletében felsorolt szolgáltatásnyújtási szerződések meghaladják az említett irányelvek alkalmazási értékhatárát, meg kell felelniük a 2004/18/EK irányelv 23. cikkében, valamint a 2004/17/EK irányelv 34. cikkében előírt, a műszaki leírásra vonatkozó szabályoknak. Az ilyen szerződésekre vonatkozó műszaki leírást a nyertes ajánlattevő kiválasztása előtt kell rögzíteni, és valamennyi lehetséges ajánlattevő számára úgy kell ismertté vagy hozzáférhetővé tenni, hogy az biztosítsa az átláthatóságot és valamennyi lehetséges ajánlattevő azonos elbánásban részesítését, lásd Jacobs főtanácsnoknak a C-174/03. sz. *Impresa Portuale di Cagliari* ügyre vonatkozó véleményét, 76–78. bekezdését.

- Azonos hozzáférés valamennyi tagállam gazdasági szereplői számára

Az ajánlatkérők nem írhatnak elő olyan feltételeket, amelyek **közvetlen vagy közvetett módon** megkülönböztetnek más tagállambeli potenciális ajánlattevőket, mint például az a követelmény, hogy a vállalkozásoknak, amelyek részt kívánnak venni a közbeszerzési eljárásban, ugyanazon tagállamban vagy régióban kell legyen a székhelyük, mint az ajánlatkérőnek ⁽¹⁾.

- A diplomák, a tanúsítványok, valamint képesítéseket igazoló iratoknak a kölcsönös elismerése

Amennyiben a pályázóknak vagy ajánlattevőknek tanúsítványokat, diplomákat vagy egyéb írásos bizonyítékot kell benyújtaniuk, a más tagállamokból származó mértékű garanciát nyújtó iratok a diplomák, a tanúsítványok, valamint a képesítéseket igazoló egyéb iratok kölcsönös elismerésének alapelveivel összhangban el kell fogadni.

- Megfelelő határidők

A részvételi szándéknyilatkozatra és ajánlattételre szabott határidőnek elég hosszúnak kell lennie ahhoz, hogy a más tagállambeli vállalkozások megalapozott értékelést végezhesenek és összeállíthassák ajánlatukat.

- Átlátható és objektív megközelítés

Minden résztvevő számára lehetővé kell tenni az alkalmazandó szabályok előzetes ismeretét, és biztosnak kell lenniük abban, hogy e szabályok mindenre azonos módon vonatkoznak.

2.2.2. Az ajánlattételre felkért pályázók számának korlátozása

Az ajánlatkérőnek jogában áll a pályázók számát megfelelő szintűre korlátozni, feltéve, hogy ezt **átlátható módon és megkülönböztetés nélkül** teszi. Ennek során **objektív tényezőket** alkalmazhat, mint például a pályázók érintett ágazatban szerzett tapasztalata, vállalkozásuk mérete és infrastruktúrája, műszaki és szakmai képességeik és egyéb feltételek. Akár a **sorsolást** is választhatja kizárólagos módszerként vagy más kiválasztási szempontokkal kombinálva. Az **előzetesen kiválasztott pályázók számának** azonban minden esetben figyelembe kell vennie a megfelelő mértékű verseny biztosításának szükségességét.

Alternatív megoldásként az ajánlatkérők fontolóra vehetik olyan **minősítési rendszerek** alkalmazását is, amelyek megfelelő mértékben közzétett, átlátható és nyitott eljárás révén állítják össze a **minősített gazdasági szereplők listáját**. Később, a rendszer alkalmazási körébe tartozó egyes szerződések odaítélése során az ajánlatkérő a minősített gazdasági szereplők listájából megkülönböztetés nélkül kiválaszthatja azokat a gazdasági szereplőket, amelyeket ajánlattételre felkér (pl. rotációs rendben választ a listáról).

2.2.3. Döntés a szerződés odaítéléséről

Fontos, hogy a szerződés odaítélésére vonatkozó végső döntés megfelelően az eljárás kezdetén rögzített eljárási szabályoknak, és a döntés során teljes mértékben tiszteltben tartsák a **megkülönböztetés-mentesség és az egyenlő bánásmód elvét**. Ez különösen azon eljárások esetében lényeges, ahol az előzetesen kiválasztott ajánlattevőkkel tárgyalásokat folytatnak. E tárgyalásokat úgy kell megszervezni, hogy valamennyi ajánlattevőnek ugyanannyi információhoz biztosítsanak hozzáférést és kizárják valamely ajánlattevő bármilyen indokolatlan előnyben részesítését.

2.3. Jogvédelem

2.3.1. Alapelvek

A *Telaustria* ügyben hozott ítéletében az EB hangsúlyozta annak fontosságát, hogy lehetőség legyen az **eljárás pártatlanságának ellenőrzésére**. Megfelelő felülvizsgálati mechanizmus hiányában nem biztosítható hatékonyan a tisztesség és átláthatóság alapvető előírásainak való megfelelés.

⁽¹⁾ Mindazonáltal – amennyiben azt a szerződés különleges körülményei indokolják – a nyertes ajánlattevőtől megkövetelhető, hogy bizonyos üzleti infrastruktúrát hozzon létre a teljesítés helyén.

2.3.2. A jogorvoslati eljárásokról szóló irányelvek

A jogorvoslati eljárásokról szóló irányelvek⁽¹⁾ csak a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek⁽²⁾ hatálya alá tartozó szerződésekre terjednek ki. Ez azt jelenti, hogy ebben az összefüggésben csak a 2004/18/EK irányelv IIB. mellékletében és a 2004/17/EK irányelv XVIIIB. mellékletében felsorolt, és az ezen irányelvek alkalmazási értékhatárát túllépő szolgáltatási szerződésekre vonatkoznak. E szerződések jogorvoslati eljárásainak meg kell felelniük a jogorvoslati eljárásokról szóló irányelveknek, valamint a vonatkozó esetjognak. A nemrég elfogadott jogorvoslati eljárásokról szóló irányelvjavaslat⁽³⁾ változatlan formában tartja fenn ezeket az elveket.

2.3.3. Az elsődleges közösségi jogból származó alapvető követelmények

A közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek alkalmazási értékhatára alatti szerződések esetében figyelembe kell venni, hogy az EB esetjoga⁽⁴⁾ értelmében az egyénnek joga van a **közösségi jogrendből származó jogok hatékony védelméhez**. Az ilyen védelemhez való jog a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból származó jogi alapelvek egyike. Vonatkozó közösségi jogi rendelkezések hiányában a tagállamok feladata a hatékony jogvédelem biztosításához szükséges szabályok és eljárások felállítása.

A hatékony jogorvoslat követelményének való megfelelés érdekében legalább a **szerződés elnyerésében jelenleg vagy korábban érdekelt személyt hátrányosan érintő döntések** – mint például a pályázó vagy ajánlattevő kizárására vonatkozó döntés – felülvizsgálatát biztosítani kell az elsődleges közösségi jogból származó alapvető előírások esetleges megsértése tekintetében. A felülvizsgálathoz való jog hatékony gyakorlásának lehetővé tétele érdekében az ajánlatkérőnek a felülvizsgálat alá tartozó döntések esetében vagy magában a döntésben, vagy a döntés közlését követően benyújtott kérésre közölnie kell az indokokat⁽⁵⁾.

A jogvédelemre vonatkozó esetjoggal összhangban, a rendelkezésre álló **jogorvoslatok** nem lehetnek kevésbé hatékonyak, mint a nemzeti jogon alapuló hasonló kérelmekre vonatkozó jogorvoslatok (az egyenértékűség elve), és nem lehetnek úgy kialakítva, hogy a gyakorlatban lehetetlenné tegyék vagy túlzottan megnehezítsék a jogvédelmet (a hatékonyság elve)⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ A 89/665/EGK irányelv (HL L 395., 1989.12.30., 33. o.) és a 92/13/EGK irányelv (HL L 76., 1992.3.23., 14. o.)

⁽²⁾ A 2004/17/EK irányelv 72. cikke és a 2004/18/EK irányelv 81. cikke.

⁽³⁾ A 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelveknek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozó bizottsági javaslat, COM(2006) 195 végleges

⁽⁴⁾ Lásd a C-50/00. sz. *Unión de Pequeños Agricultores* ügy, [2002] EBHT I-6677. o., 39. bekezdését, valamint a 222/86. sz. *Heylens* ügy, [1987] EBHT 4097. o., 14. bekezdését

⁽⁵⁾ Lásd a *Heylens* ügy, 15. bekezdését

⁽⁶⁾ Ezen alapelvet lásd a C-46/93. sz. és a C-48/93. sz. *Brasserie du Pêcheur* ügy [1996] EBHT I-1029. o., 83. bekezdésében és a C-327/00 sz. *Santex* ügy [2003] EBHT I-1877. o., 55. bekezdésében